

7. Актуальні проблеми реалізації конституційно-правового статусу Президента України / Р. С. Мартинюк // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». –2014. – № 2(10) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n2/14mrsspu.pdf>

ВИДИ ГАРАНТІЙ ОСНОВНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Левковець А.С., здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2 курсу Навчально - наукового інституту № 3, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Терещенко Л.В.**

Історія розвитку людства свідчить про те, що знаходження людиною прав і свобод, розширення їх номенклатури завжди ставали ареною гострих зіткнень між індивідом і державою. Добровільно й активно надавати соціальні блага і політичні свободи держава не прагнула ніколи.

Всі нині існуючі права людини, закріплені в міжнародних документах, конституціях, законодавстві, були вистраждані і відвойовані людством. Історія показує, що ця битва ще не закінчена, що новим поколінням потрібно знову і знову захищати свої права.

В повній мірі права можуть бути забезпечені і захищені у демократичній, соціальній, правовій державі.

Конституційно-правовий статус особи багато в чому залежить від того, наскільки забезпечені її права та свободи. Саме наявність гарантій дозволяє вважати ті чи інші права діючими, включити їх до статусу людини і громадянина. В конституційно-правовій літературі під гарантіями основних прав і свобод громадянина розуміють систему норм, принципів, умов і вимог, які забезпечують у своїй сукупності дотримання прав, свобод і законних інтересів людини [1]

Конституції зарубіжних країн передбачають можливість людини захищати свої права і свободи всіма способами, не забороненими законом. Під словом "охорона" прав людини розуміється не тільки їх захист від всіляких порушень, але і створення необхідних умов для того, щоб людина могла володіти і користуватися своїми правами без будь-яких незаконних перешкод.[2]

Способами захисту прав особи є:

- 1) захист прав органами публічної влади;
- 2) захист прав громадян громадськими об'єднаннями;
- 3) самозахист прав людиною, що включає в себе:
  - звернення в державні органи та органи місцевого самоврядування;
  - оскарження дій (бездіяльності) посадових осіб, що порушують права громадян;
  - звернення в засоби масової інформації та правозахисні організації, громадські об'єднання;
  - публічні виступи громадян на захист своїх прав;

- звернення в міжнародні органи із захисту прав людини.[3]

Чим вище ступінь реалізації правового статусу особи, тим більшою мірою обмежена можливість свавілля з боку держави та її органів.

Гарантії прав і свобод людини і громадянина являють собою систему юридичних засобів, що забезпечують їх захист і реалізацію. Ефективність цієї системи залежить від рівня розвитку правових принципів та інститутів демократії в механізмі державної влади, наявності певних елементів у системі її функціонування. До останніх слід віднести:

- а) писану конституцію;
- б) визнання державною владою конституції в якості джерела цієї влади і умови її легітимності;
- в) конституційні гарантії проти надмірного посилення урядової влади у вигляді системи поділу влади;
- г) ефективні та компетентні органи представницької влади, що формуються на основі загального виборчого права;
- д) закріплення на конституційному рівні переліку прав і свобод;
- е) наявність незалежної судової влади.

Найважливішим елементом механізму захисту прав і свобод у демократичній державі є принципи і норми матеріального та процесуального права, закріплені в конституціях і розвинуті у поточному законодавстві та судовій практиці.

Аналіз конституційних текстів свідчить про те, що до таких важливих загальноприйнятих конституційних принципів і норм відносяться:

- а) принцип презумпції невинності (цей принцип у різних формах закріплений у законодавстві: в Італії "звинувачений вважається невинним до остаточного засудження"; в США "звинувачений у кримінальній справі вважається невинним до того часу, доки не доказано протилежне");
- б) принцип розмірності та заборони надмірних обмежень конституційних прав і свобод; принцип збереження сутнісного змісту основних прав і свобод (у ФРН, наприклад, у п. 2 ст. 19 Основного закону сказано, що сутність змісту основного права не може бути порушена);
- в) принцип правової безпеки людини та інші.

Дотримання прав людини гарантують норми, які приписують державі інформувати громадян про свою діяльність. Першим і чи не найважливішим правом цієї гарантії стало правило, яке зобов'язує державу повідомляти про прийняті закони, що покладають на людину обов'язки і заборони: "не опублікований належним чином закон не має зобов'язуючого значення". Із часом право на інформацію стало більш широким. За законом про свободу інформації 1966 р., прийнятому в США, особа має право зробити запит органу управління про будь-яку інформацію. А той зобов'язаний протягом 10 днів надати її або дати мотивовану відмову, якою закон забороняє публічно розповсюдження відомостей.[4]

Отже, існують різні Види гарантій основних прав і свобод людини і громадянина в зарубіжних країнах, і тому людина повинна мати можливість вільно обрати спосіб захисту своїх порушених прав. При цьому вони повинні бути впевнені в тому, що держава гарантує рівну можливість для будь-якого,

незалежно від віри, раси, місця проживання, віку і статі, скористатися цими способами захисту. В іншому випадку прагнення сучасної держави до демократії, законності, свободи, рівності, гуманізму, правової держави, виражене в конституційних нормах і принципах, залишиться лише декларацією про наміри.

Список використаних джерел:

1. Гарантії реалізації прав людини в Україні та деяких зарубіжних країнах, інтернет ресурс: <http://lubotin.kharkov.ua/main/>
3. Короткий курс лекцій з дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн», інтернет ресурс: <https://studme.com.ua>
4. Тетарчук І., Дяків Т., Конституційне право зарубіжних країн. Навчальний посібник для підготовки до іспитів.
5. Грін О.О. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник: Альб. схем / О.О.Грін. – Ужгород: Видавництво ФОП Бреза А.Е., 2015. 183с., Схема 37

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА МИРНІ ЗІБРАННЯ

Литовченко Т. В. здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2 курсу Навчально-наукового інституту № 3, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: старший викладач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Сьох К. Я.**

Проблема мирних зібрань є надзвичайно актуальною в Україні. Оскільки мирні зібрання є важливим критерієм, за яким визначається рівень демократії в країні, а також є вкрай дієвим способом громадського контролю за інститутами публічної влади. Для влади мирні зібрання повинні бути одним із індикаторів суспільної думки, з урахуванням якої їй слід проводити свою політику. А для суспільства, звичайно ж, мирні зібрання показують рівень демократії в державі.

Україна є демократичною державою тому в статті 39 Конституції України закріплено право на мирні зібрання та гарантує його кожному громадянину України. Конституцією громадянам гарантовано, зокрема, право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги і демонстрації, про проведення яких вони завчасно сповіщають органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Поряд з цим встановлена можливість суду обмежувати реалізацію цього права, якщо громадяни таким шляхом створюють загрозу національній безпеці та громадському порядку [1].

Право на свободу мирних зібрань, якщо розглядати його крізь призму нормативного регулювання, вимагає більшого забезпечення шляхом встановлення механізму його реалізації та захисту, насамперед у положеннях відповідно закону. Водночас відсутність такого закону не перешкоджає приватним особам організувати та проводити мирні зібрання, оскільки це право гарантується Конституції України.

Однак, зазначена стаття Основного Закону далеко не завжди виконує покладену на неї гарантуючу роль. Це пов'язано зокрема, з тим, що як фізичні